

การศึกษากลวิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมัน ของผู้หญิงไทยที่แต่งงาน และใช้ชีวิตอยู่ใน ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

เจนจิรา เช่งชวด¹ และ สุภาภรณ์ สุวรรณโอกาส²

^{1,2}คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

^{1,2}มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

งานวิจัยหัวข้อ “การศึกษากลวิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดของผู้หญิงไทยที่แต่งงานและใช้ชีวิตอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี” เป็นวิจัยเชิงปริมาณ สาขาภาษาเยอรมัน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความเห็นทั่วไปเกี่ยวกับภาษาเยอรมัน โดยใช้กรอบแนวคิดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของ Oxford (1990) และเพื่อศึกษาความถี่ในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมัน กลุ่มตัวอย่างคือผู้หญิงไทยอายุตั้งแต่ 25 ปี ขึ้นไป จำนวน 29 คน และได้แต่งงานกับคนเยอรมันโดยอาศัยอยู่ในเมืองแฟรงค์เฟิร์ต ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง มีการเก็บข้อมูลจากการแบบสอบถามออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบเรียนรู้ทักษะการพูดมากที่สุดและเห็นว่าทักษะการพูดมีความสำคัญและใช้เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันมากกว่าทักษะอื่น ๆ นอกจากนี้ยังเห็นว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการใช้ทักษะการพูดภาษาเยอรมัน ในขณะที่เดียวกันกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าไวยากรณ์ภาษาเยอรมันเรียนรู้ยากที่สุด 2) ตามแนวคิดกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของ Oxford (1990) กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบการเสริมและทดแทนมากที่สุด เนื่องจากเป็นกลวิธีที่ง่ายที่สุดในการใช้ข้อมูลความรู้ทางภาษาที่มีจำกัด และใช้กลวิธีเชิงอภิปัญญาน้อยที่สุด เนื่องจาก

รับต้นฉบับ 3 พฤษภาคม 2563 แก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิ 2 มิถุนายน 2563 รับลงตีพิมพ์ 8 มิถุนายน 2563

เป็นกลวิธีที่มีขั้นตอนและมีระบบมีกระบวนการที่ประกอบด้วย การวางแผน (planning) การตรวจสอบ (monitoring) และการประเมิน (evaluating) ผู้ที่เรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันที่เน้นเฉพาะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันอาจจะเห็นว่าไม่จำเป็นต้องใช้กลวิธีนี้ในการเรียนรู้

คำสำคัญ : การเรียนรู้ภาษา, กลวิธีการเรียนรู้ภาษา, ทักษะการพูดภาษาเยอรมัน

Study of Learning Strategies for German Speaking Skills of Thai Women Who Are Married and Live in Germany

Jenjira Senghuad¹ and Supaporn Suwanopas²

^{1,2} Faculty of Humanities and Social Sciences

^{1,2} Prince of Songkla University, Thailand

Abstract

This research based on quantitative research in German language learning. This quantitative research investigated learning strategies for German speaking skills of Thai women who are married and live in Germany. The objectives were to study opinions of these Thai women about German on the basis of Oxford's (1990) framework (SILL) and to study the frequency of the use of learning strategies for German speaking skills. The participants were 29 Thai women, aged over 25 years old who are married and live in Germany. They were selected using purposive sampling technique. The research instrument was online questionnaires. The results of their opinions showed that the majority of them liked to learn about German speaking skills, and speaking skills are more important for everyday conversation than other skills. Furthermore, the surrounding environment in Germany has an influence on their development of speaking skills. The participants appeared to use compensation strategies most frequently because these strategies were the easiest to access when they had limited language resources. On the other hand, metacognitive strategies comprising planning, monitoring and evaluating processes were the least used since the learners probably considered these inessential in everyday conversation.

Keywords: Language Learning, Language Strategies, German Speaking Skills

บทนำ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความจำเป็นสำหรับผู้ที่ต้องย้ายถิ่นฐานไปอยู่ในประเทศนั้น ๆ และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของคนแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ในการไปพำนักในต่างประเทศ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เป็นประเทศหนึ่งในทวีปยุโรปที่คนไทยจำนวนมากไปพำนักอาศัยอยู่ และพบว่า มีผู้หญิงไทยจำนวนมากที่มาแต่งงานกับชายชาวเยอรมัน ประมาณปี ค.ศ. 1975 เป็นปีที่จำนวนคนไทยย้ายถิ่นฐานไปยังประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะหญิงไทย ทำให้การเพิ่มขึ้นของการสมรสระหว่างหญิงไทยและชายเยอรมันเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ในช่วงเวลา 5-6 ปีที่ผ่านมา หญิงไทยติดอันดับ 1 ใน 5 ของหญิงต่างชาติ ที่ชายเยอรมันทำการสมรสด้วยมากที่สุด ทั้งสองปรากฏการณ์นี้ ทำให้การเดินทางเข้ามาของหญิงไทยมีลักษณะเฉพาะที่เรียกกันว่า เดินทางเข้ามาเพื่อการสมรส หรือ Heiratsmigration (พัทยา เรือนแก้ว, 2555, น. 24)

จากข้อมูลเชิงสถิติของสำนักงานสถิติแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้แสดงข้อมูลจำนวนคนไทยที่มาพำนักในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี จากการสำรวจในปี ค.ศ. 2018 มีจำนวนประชากรที่เป็นเพศหญิงร้อยละ 87.2 ที่มีอายุเฉลี่ย 45.4 ปี สถานภาพแต่งงานแล้ว ร้อยละ 65.8 ระยะเวลาที่อยู่เฉลี่ย 16.4 ปี (Statistisches Bundesamt, 2019, p. 31) และวัตถุประสงค์ที่มาอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เนื่องจากการมีครอบครัวร้อยละ 79.09 จากจำนวนหญิงไทยทั้งหมด การย้ายถิ่นฐานของหญิงไทยเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศเยอรมนี ภาษาเยอรมันจึงมีความสำคัญเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ปี ค.ศ. 2007 ทางเยอรมันได้ออกกฎหมายใหม่สำหรับผู้ที่ขอวีซ่าแต่งงาน หรือติดตามคู่สมรส นั่นคือ ผู้ที่จะขอวีซ่าประเภทดังกล่าว จะต้องเรียนภาษาเยอรมันเป็นเวลา 200 ชั่วโมง และต้องสอบให้ผ่านการทดสอบด้วยระดับ A1 (พัทยา เรือนแก้ว, 2555, น. 23) ดังนั้นผู้ยื่นขอวีซ่าเพื่อติดตามไปอยู่ที่ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีกับคู่สมรสหรือคู่ชีวิตเพศเดียวกัน ต้องแนบหลักฐานแสดงความรู้ภาษาเยอรมันขั้นพื้นฐาน เช่น ประกาศนียบัตรระดับ A1 ของสถาบันวัฒนธรรมเยอรมัน ที่มีอายุไม่เกิน 2 ปี โดยในเอกสารการยืนยันความรู้ขั้นพื้นฐานภาษาเยอรมัน ในกรณีที่สามีหรือภรรยาอพยพย้ายถิ่นฐานตามคู่สมรส

มาจากต่างประเทศและเมื่อชาวต่างชาติเดินทางเข้าไปอาศัยในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีแล้ว ยังจำเป็นต้องเรียนหลักสูตรการเข้าสู่สังคมเพิ่มอีก 660 ชั่วโมง หากชาวต่างชาติต้องการขอสิทธิพำนักถาวร (permanent residence permit) และสิทธิพลเมืองของเยอรมนี พวกเขาจะต้องมีหลักฐานแสดงความสามารถทางภาษาเยอรมันไม่ต่ำกว่าระดับ B1 (ระดับกลาง) (วรมน ลินสุวรรณ, 2561, น. 81) และทักษะการพูดถือเป็นทักษะที่ใช้ในการสอบวัดระดับภาษาเยอรมันอีกด้วย Schatz (2006, p. 175) ได้จำแนกกระบวนการเรียนรู้ภาษาเป็นสองประเภท คือ 1) การเรียนรู้ในระบบ เช่นระบบโรงเรียน ระบบมหาวิทยาลัย เป็นการเรียนรู้ที่เป็นแบบแผน มีผู้สอน มีแบบเรียน มีตารางเรียน เรียนในห้องเรียน รวมทั้งมีการประเมินการเรียน 2) การเรียนรู้อิสระ เป็นการเรียนรู้จากการลงมือทำจริง ไม่ต้องเรียนในห้องเรียนไม่ต้องมีผู้สอน ไม่มีแบบแผน ผู้เรียนจะซึมซับภาษาโดยธรรมชาติจนเกิดความเคยชินจากประสบการณ์ตรง

ทั้งนี้ผู้เรียนภาษาไม่ว่าจะเรียนรู้ประเภทใดก็ตามจะมีกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตนเอง นอกจากนี้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันถือได้ว่าเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับหญิงไทยที่พำนักอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี การพูดคือการเปล่งเสียงออกมาเพื่อให้เกิดความหมาย เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้พูด ผู้ฟัง และข้อมูล ทักษะการพูดภาษาเยอรมันเป็นหนึ่งในสี่ทักษะในการเรียนรู้ภาษา และเป็นหนึ่งในสองทักษะที่เป็นทักษะด้านการสื่อสาร (productive skills) หมายถึง ผู้พูดเป็นผู้ให้ข้อมูล หรือเป็นผู้ส่งสาร ทักษะในการสื่อสารภาษาเยอรมันทางวาจาระหว่างบุคคลสองคนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตนเอง ทั้งนี้ผู้พูดควรจะสื่อสารโดยใช้ภาษาที่เหมาะสมต่อสถานการณ์และวัฒนธรรม โดยสามารถใช้การออกเสียง คำศัพท์ สำนวน สำเนียงและไวยากรณ์ได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง คล่องแคล่ว และเข้าใจได้ คณะผู้วิจัยจึงตั้งข้อสังเกตว่า สภาพแวดล้อมรอบตัว ความเคยชินและการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้หญิงไทยในเยอรมันอาจมีส่วนสำคัญที่ทำให้พวกเขาพัฒนาทักษะการพูดภาษาเยอรมันโดยอัตโนมัติ หรือมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีบทบาทในใช้ภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสารของหญิงไทยที่อาศัยอยู่ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีหรือไม่

อย่างไรก็ตามแต่ละคนจะมีกลวิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันเป็นของตนเอง ถึงแม้จะเรียนรู้ในห้องเรียนหรือเรียนรู้จากประสบการณ์นอกห้องเรียนก็ตาม ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงต้องการศึกษากลวิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบอิสระที่แตกต่างจากการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษาไทยที่เรียนในประเทศไทย ตามแนวคิดกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของ Oxford (1990, pp. 17-21) ได้จำแนกกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเป็นสองรูปแบบ คือ กลวิธีการเรียนรู้โดยตรง (Direct strategies) เป็นการนำกระบวนการทางสมองช่วยในการเรียนรู้ และแก้ปัญหาการเรียนภาษาโดยตรง ประกอบด้วย 3 กลวิธีย่อย คือ 1) กลวิธีแบบจดจำ (Memory strategies) ที่เป็นกลไกทางสมองที่ผู้เรียนเก็บความรู้ และสามารถมาใช้เมื่อต้องการโดยเชื่อมโยงความคิดไว้ด้วยกัน เช่น การจัดกลุ่มตามประเภท การเชื่อมโยง และการใช้บริบทช่วยจำคำศัพท์ใหม่การใช้ภาพและเสียง เช่น การใช้จินตภาพ การสร้างแผนภูมิความหมาย การใช้คำสำคัญ และการเลียนเสียงเพื่อช่วยจำ การทบทวนอย่างเป็นระบบ เช่น การทบทวนโครงสร้าง การนำท่าทางมาใช้ เช่น การใช้ภาษากายและความรู้สึก และการใช้อุปกรณ์ 2) กลวิธีทางปัญญา (Cognitive strategies) เป็นกลไกทางสมองที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ โดยมีการฝึกฝน เช่น การพูดทวนซ้ำ การฝึกกระบวนการฟังและการเขียน การใช้ประโยคที่มีรูปแบบตายตัว และรูปแบบทางภาษา การผสมผสานและการฝึกฝนอย่างเป็นธรรมชาติ การรับและส่งข่าวสาร เช่น การจับใจความสำคัญอย่างรวดเร็ว และการใช้แหล่งข้อมูลรับและส่งข่าวสาร วิธีการวิเคราะห์และให้เหตุผล เช่น การใช้เหตุผลเชิงนิรนัย การวิเคราะห์คำหรือข้อความต่างๆ การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการแปล และการถ่ายโอน การจัดข้อมูลเข้าและข้อมูลออก เช่น การจดบันทึก การย่อความ และการทำเครื่องหมายเน้นข้อความ 3) กลวิธีแบบเสริมและทดแทน (Compensation strategies) เป็นวิธีการของผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือช่วยขณะมีปัญหาภาษาในการสื่อสาร โดยมีวิธีการเดาอย่างมีเหตุผล เช่น การใช้คำไททางภาษาศาสตร์ และการใช้คำไข่อื่นๆ การขจัดข้อจำกัดในการพูดและการเขียน เช่น การเปลี่ยนมาใช้ภาษาแม่ การขอความช่วยเหลือ การใช้ท่าทางการหลีกเลี่ยงข้อความการสนทนาบางส่วนหรือทั้งหมด การเลือกสื่อสารเพียงบางเรื่อง การปรับข้อความให้เหมาะสม การสร้างคำขึ้นใหม่ และการใช้ภาษาโดยอ้อมหรือคำเหมือน เพื่อแสดงความหมายที่ต้องการ

ส่วนกลวิธีการเรียนรู้โดยอ้อม (Indirect strategies) หมายถึง การจัดการกับการเรียนรู้ การแก้ไขข้อบกพร่อง และวางแผนการเรียนของตนเอง ประกอบด้วย 3 วิธีย่อย คือ 1) กลวิธีแบบอภิปัญญา (Metacognitive strategies) เป็นวิธีที่ผู้เรียนใช้เพื่อให้การเรียนบรรลุวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น โดยมีวิธีการเชื่อมโยงความคิดไว้ด้วยกัน เช่น การรวบรวมและเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้เรียนมา การตั้งใจเรียน และการฝึกพูดซ้ำๆ เพื่อหยุดฟังข้อผิดพลาดของตน การเตรียมและการวางแผนการเรียนรู้ เช่น การหาข้อมูลเพิ่มเติมในการเรียนรู้ภาษา การจัดระบบการเรียนของตนเอง การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ การเข้าใจถึงภาระงานที่ได้รับมอบหมาย การเตรียมภาระล่วงหน้า และการหาโอกาสเพื่อฝึกฝน วิธีการประเมินความรู้ เช่น การหมั่นตรวจสอบความสามารถของตนเองและการประเมินผลตนเอง 2) กลวิธีทางอารมณ์ (Affective strategies) เป็นวิธีการที่ผู้เรียนใช้ควบคุมอารมณ์และสร้างกำลังใจให้กับตนเอง โดยการลดความวิตกกังวล เช่น การผ่อนคลายอารมณ์ หายใจลึกๆ หรือนั่งสมาธิการนำดนตรีเข้ามาช่วยเรียนรู้ และการใช้เสียงหัวเราะการให้กำลังใจตนเอง เช่น พูดแต่สิ่งดีดีในแง่บวก และการให้รางวัลตนเอง การควบคุมอารมณ์ เช่น การยอมรับตัวเอง การใช้รายการตรวจสอบ การเขียนบันทึก และการสนทนาเกี่ยวกับความรู้สึกให้ผู้อื่นฟัง 3) กลวิธีทางสังคม (Social strategies) เป็นการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อช่วยแก้ปัญหาการใช้ภาษาของตนเอง โดยมีการตั้งคำถาม เช่น การถามเพื่อต้องการตรวจสอบความถูกต้องและการถามเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดการร่วมมือกับผู้อื่น เช่น การร่วมมือปฏิบัติงานกับเพื่อนและการร่วมมือปฏิบัติงานกับผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญและมีความเข้าใจผู้อื่น เช่น การเข้าใจด้านวัฒนธรรมและการเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเห็นทั่วไปเกี่ยวกับภาษาเยอรมันของหญิงไทยที่แต่งงานกับคนเยอรมันและอาศัยอยู่ในเมืองแฟรงค์เฟิร์ต ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
2. เพื่อศึกษาความถี่ในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันของหญิงไทยที่แต่งงานกับคนเยอรมันและอาศัยอยู่ในเมืองแฟรงค์เฟิร์ต ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

คำถามในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีอะไรบ้างในการเรียนรู้ภาษาเยอรมัน ตามหลักการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของ Oxford (1990)

สมมุติฐานในการวิจัย

หญิงไทยที่แต่งงานกับคนเยอรมันและอาศัยอยู่ในเมืองแฟรงค์เฟิร์ต ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี อาจจะใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาแบบทางอ้อม (Indirect strategies) มากกว่าใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาแบบทางตรง (Direct strategies)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถทราบถึงความเห็นทั่วไปเกี่ยวกับภาษาเยอรมันของหญิงไทยที่แต่งงานกับคนเยอรมันและอาศัยอยู่ในเมืองแฟรงค์เฟิร์ต ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
2. สามารถศึกษาความถี่ในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันของหญิงไทยที่แต่งงานกับคนเยอรมันและอาศัยอยู่ในเมืองแฟรงค์เฟิร์ต ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย “การศึกษากลวิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดของผู้หญิงไทยที่แต่งงานและใช้ชีวิตอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง สุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิงไทยอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในเมืองแฟรงค์เฟิร์ต ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ขั้นตอนที่สอง สร้างแบบสอบถามออนไลน์ สอบถามผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ในโปรแกรม Whatsapp ซึ่งแบบสอบถามได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาต่างประเทศและผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติ

ขั้นตอนที่สาม วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลงานวิจัย

คำถามเกี่ยวกับการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันเป็นคำถามที่วัดความถี่ในการใช้กลวิธีการเรียนรู้โดยแบ่งเป็น 5 ระดับความถี่ ระดับ 1 หมายถึง ไม่เคยใช้เลย ระดับ 2 หมายถึง ใช้น้อย ระดับ 3 หมายถึง ใช้ปานกลาง ระดับ 4 หมายถึง ใช้น้อย ระดับ 5 หมายถึง ใช้น้อยที่สุด เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาประมวลผล และวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าเฉลี่ยระดับความถี่ ดังนี้

$$\frac{\text{การคำนวณความถี่} \quad \text{ความถี่สูงสุด} - \text{ความถี่ต่ำสุด}}{\text{จำนวนความถี่}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

คำนวณระดับความถี่ได้ดังต่อไปนี้

4.21-5.00	=	ใช้น้อยที่สุด
3.41-4.20	=	ใช้น้อย
2.61-3.40	=	ใช้ปานกลาง
1.81-2.60	=	ใช้น้อย
1.00-1.80	=	ใช้น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มประชากรจำนวน 29 คน

ตารางที่ 1 สถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
สมรส	20	68.97
หย่าร้าง	9	31.03

จากตารางที่ 1 แสดงสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 68.97 กลุ่มประชากร จำนวน 29 คน มีสถานภาพสมรส และร้อยละ 31.03 มีสถานภาพหย่าร้าง

ตารางที่ 2 อาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
แม่บ้าน	11	37.93
พนักงานนวดแผนไทย	10	34.48
พนักงานขาย	8	27.59

จากตารางที่ 2 แสดงการประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 37.93 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน เป็นแม่บ้าน ร้อยละ 34.48 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานนวดแผนไทย และร้อยละ 27.59 ประกอบอาชีพพนักงานขาย

ตารางที่ 3 ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ระยะเวลา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 10 ปี	7	24.14
10-15 ปี	9	31.03
16-20 ปี	8	27.59
21-25 ปี	3	10.34
มากกว่า 25 ปี	2	6.90

จากตารางที่ 3 ชี้ให้เห็นว่า ร้อยละ 31.03 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 29 คน อาศัยอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีระหว่าง 10-15 ปี ร้อยละ 27.59 อาศัยในช่วงเวลาระหว่าง 16-20 ปี ร้อยละ 24.14 อาศัยอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี น้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 10.34 อาศัยอยู่ในช่วงเวลาระหว่าง 21-25 ปี และร้อยละ 6.90 อาศัยอยู่มากกว่า 25 ปี รวมทั้งหมดจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4 ความรู้ต่างประเทศอื่น ๆ นอกจากภาษาเยอรมัน

ภาษาต่างประเทศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ภาษาอังกฤษ	16	55.17
ภาษาฝรั่งเศส	4	13.79
ภาษาสเปน	2	3.45
ภาษารัสเซีย	1	6.90
ไม่มีความรู้ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ	6	20.69

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นความรู้ต่างประเทศอื่น ๆ นอกจากภาษาเยอรมันของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 55.17 กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งภาษาอังกฤษถือว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่หนึ่งของประเทศไทยและเป็นภาษาสากล ไม่มีความรู้ต่างประเทศอื่น ๆ (ไม่ได้ระบุ) ร้อยละ 20 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้อาจมีระดับการศึกษาในประเทศไทยไม่ถึงระดับมัธยมจึงไม่มีความรู้ภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 13.79 ของกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ภาษาฝรั่งเศสเนื่องจากในประเทศไทยมีการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสมานานตั้งแต่ระดับมัธยมจนถึงระดับมหาวิทยาลัยและสอนหลายสถาบันทั่วประเทศทำให้กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสในเรียนในโรงเรียนหรือในระดับมหาวิทยาลัยของประเทศไทยมาก่อนที่จะมาใช้ชีวิตอยู่ในประเทศเยอรมนี นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ภาษารัสเซียร้อยละ 6.90 และภาษาสเปนร้อยละ 3.45

ตารางที่ 5 สถาบันการศึกษาที่กลุ่มประชากรเรียนภาษาเยอรมัน

สถาบัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
สถาบันเกอเธ่ (Goethe-Institut)	5	17.24
โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ (Volkshochschule)	8	27.59
ไม่ได้เรียนในสถาบัน	16	55.17

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 55.17 ไม่ได้เรียนภาษาเยอรมันในสถาบัน การศึกษา แต่ได้เรียนภาษาเยอรมันส่วนตัวกับผู้สอนคนไทยในประเทศไทย เพื่อเตรียมตัวสอบวัดระดับ ภาษาเยอรมันระดับ A1 หรือบางคนเรียนกับสามีชาวเยอรมันหลังจากมาใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีแล้ว ร้อยละ 22.59 เรียนภาษาเยอรมันในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ (Volkshochschule) และร้อยละ 17.25 เรียนที่สถาบันเกอเธ่ (Goethe-Institut)

ตารางที่ 6 พื้นฐานความรู้ภาษาเยอรมันก่อนแต่งงานและมาใช้ชีวิตในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
มีความรู้พื้นฐานภาษาเยอรมันมาก่อน	3	10.34
ไม่มีความรู้พื้นฐานภาษาเยอรมัน	26	89.66

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความรู้พื้นฐานภาษาเยอรมันมาก่อนที่จะมาอาศัยอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ร้อยละ 89.66 ในขณะที่จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาเยอรมัน ร้อยละ 10.34

ตารางที่ 7 ระดับภาษาเยอรมันตามมาตรฐานสากล

ระดับภาษาเยอรมัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
A2	7	24.13
A1	22	75.86
ไม่เคยวัดระดับทางภาษาเยอรมัน	0	0

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.86 ผ่านการสอบวัดระดับภาษาเยอรมันระดับ A2 และ ร้อยละ 24.13 ผ่านการวัดระดับภาษาเยอรมันระดับ A1 ทั้งนี้กลุ่มที่ผ่านการสอบวัดระดับภาษาเยอรมันระดับ A2 ได้สอบหลังจาก

มาใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีแล้ว ส่วนกลุ่มที่ผ่านการวัดระดับภาษาเยอรมันระดับ A1 แบ่งเป็นสองกลุ่มดังนี้ 1) กลุ่มที่อาศัยอยู่ในประเทศเยอรมันเกิน 15 ปี ได้สอบวัดระดับหลังจากมาใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศเยอรมนี 2) กลุ่มที่อาศัยอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีน้อยกว่า 15 ปี ต้องผ่านการสอบวัดระดับภาษาเยอรมันระดับ A1 ก่อนที่จะมาใช้ชีวิตในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เนื่องจากตั้งแต่ปี ค.ศ. 2007 ทางกรเยอรมันได้ออกกฎหมายใหม่สำหรับผู้ที่ขอวีซ่าแต่งงานหรือติดตามคู่สมรส นั่นคือ ผู้ที่จะขอวีซ่าประเภทดังกล่าวจะต้องเรียนภาษาเยอรมันเป็นเวลา 200 ชั่วโมง และต้องสอบให้ผ่านการทดสอบด้วยระดับ A1 (พัทยา เรือนแก้ว, 2555, น. 23)

2. ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการเรียนรู้ทักษะภาษาเยอรมัน

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการเรียนรู้ทักษะภาษาเยอรมัน

ข้อมูล	ทักษะการฟัง (%)	ทักษะการพูด (%)	ทักษะการอ่าน (%)	ทักษะการเขียน (%)	ไวยากรณ์ (%)
ชอบเรียนรู้ทักษะไหนมากที่สุด	0	51.72 (15คน)	0	20.69 (6 คน)	27.59 (8 คน)
ทักษะไหนสำคัญที่สุดในการเรียนรู้ภาษาเยอรมัน	3.45 (1 คน)	89.66 (26คน)	3.45 (1 คน)	3.45 (1 คน)	0
ทักษะไหนที่ยากที่สุดในการเรียนรู้ภาษาเยอรมัน	34.50 (10 คน)	6.90 (2 คน)	6.90 (2 คน)	13.79 (4 คน)	37.93 (11 คน)

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมัน (51.72%) รองลงมาคือการเรียนรู้ไวยากรณ์เยอรมัน (27.59%) และ ทักษะการเขียน (20.69%) 89.66% ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าทักษะการพูดสำคัญที่สุดในการเรียนรู้ภาษาเยอรมัน 3.45% ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าทักษะการฟังและทักษะการเขียนสำคัญที่สุด ส่วนหัวข้อที่ยากที่สุดในการเรียนรู้ภาษาเยอรมัน ร้อยละ 37.93

ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าไวยากรณ์ภาษาเยอรมันเรียนรู้ยากที่สุด ร้อยละ 34.5 เห็นว่าทักษะการฟังเรียนรู้ยากที่สุด ร้อยละ 13.79 เห็นว่าทักษะการเขียนยากที่สุด และ ร้อยละ 6.90 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าทักษะการพูดและทักษะการอ่านยากที่สุด

3. กลวิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันโดยทั่วไป

ตารางที่ 9 ความถี่ในการพูดภาษาเยอรมันในชีวิตประจำวัน

ความถี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ทุกวัน	17	58.62
1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	0	0
แล้วแต่โอกาส	12	41.38

จากตารางที่ 9 ร้อยละ 58.62 ใช้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันทุกวัน และร้อยละ 41.38 ใช้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันแล้วแต่โอกาส กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้อาจเป็นกลุ่มที่ประกอบอาชีพแม่บ้านและมีความรู้ภาษาเยอรมันที่จำกัด จึงมีโอกาสน้อยที่จะติดต่อสื่อสารกับคนเยอรมันนอกบ้าน อีกทั้งอาจจะสื่อสารกับสามีหรือคนในครอบครัวโดยใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษเนื่องจากสามีหรือคนในครอบครัวสามารถพูดภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษได้

ตารางที่ 10 ความเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมอิทธิพลต่อการใช้ทักษะการพูดภาษาเยอรมัน

สภาพแวดล้อมอิทธิพลต่อการพูดภาษาเยอรมัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ใช่	27	93.10
ไม่ใช่	2	6.90

จากตารางที่ 10 สิ่งแวดล้อมหมายถึงผู้คนที่อยู่รอบตัว การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนที่ทั้งในบ้านและนอกบ้าน การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อช่วยแก้ปัญหาความผิดพลาดทางภาษาของตนเอง เป็นกลวิธีการเรียนรู้ภาษาต้นสังกัดตามแนวคิดของอ็อกฟอร์ด จากตารางที่ 10 กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดเห็นว่าสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการใช้ทักษะการพูดภาษาเยอรมัน

ตารางที่ 11 วัตถุประสงค์ในการใช้ทักษะการพูดภาษาเยอรมัน

วัตถุประสงค์ในการพูดภาษาเยอรมัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน	28	96.55
เพื่อการศึกษา	0	0
อื่นๆ	1	3.45

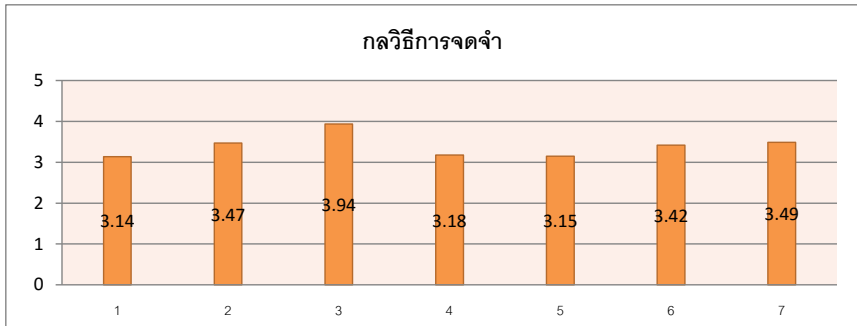
จากตารางที่ 11 ร้อยละ 96.55 ของกลุ่มตัวอย่างใช้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และ ร้อยละ 3.45 ใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น เพื่อการประกอบอาชีพ หรือเพื่อติดต่อราชการ

4. กลวิธีการเรียนรู้โดยตรง (Direct strategies)

4.1 กลวิธีการจดจำ (Memory strategies)

การศึกษากลวิธีการจดจำ ศึกษาจากวิธีการดังต่อไปนี้

1) จดโน้ตคำศัพท์ที่ใช้ในการพูดเป็นหมวดหมู่ เช่น หมวดอาหารหรือหมวดเสื้อผ้า 2) จดจำคำศัพท์ต่างๆ ที่ใช้ในการพูดจากภาพ 3) จดจำคำศัพท์และประโยคต่างๆ จากลูกและสามี 4) ใช้คำคล้องจองจดจำคำศัพท์ภาษาเยอรมันใหม่ๆ เพื่อใช้ในการสนทนา 5) ใช้จังหวะเสียงภาษาเยอรมันเพื่อช่วยในการจำคำศัพท์ภาษาเยอรมันใหม่ๆ 6) ทบทวนภาษาเยอรมันบ่อยๆ 7) เปลี่ยนแบบวิธีการพูดภาษาเยอรมันจากเจ้าของภาษา

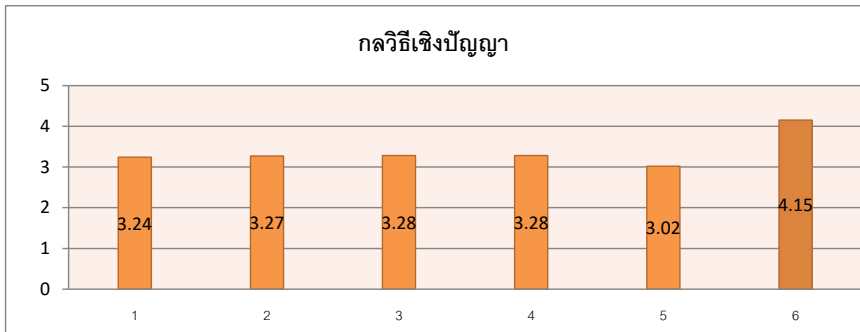
แผนภูมิที่ 1 กลวิธีที่การจดจำ

จากแผนภูมิที่ 1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการเรียนรู้โดยการ “จดจำ คำศัพท์และประโยคต่าง ๆ จากลูกและสามี” ในความถี่ระดับบ่อย (3.94) รองลงมาได้แก่ “การเลียนแบบวิธีการพูดภาษาเยอรมันจากเจ้าของภาษา” (3.49) “การจดจำคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการพูดจากภาพ”(3.47) และ “การทบทวนภาษาเยอรมันบ่อยๆ” (3.42) ส่วนวิธี “การใช้คำคล้องจองจดจำคำศัพท์ภาษาเยอรมันใหม่ๆเพื่อใช้ในการสนทนา” (3.18) “การใช้จังหวะเสียงภาษาเยอรมันเพื่อช่วยในการจำคำศัพท์ภาษาเยอรมันใหม่ๆ” (3.15) และ “การจดโน้ตคำศัพท์ที่ใช้ในการพูดเป็นหมวดหมู่ เช่น หมวดอาหารหรือหมวดเสื้อผ้า” (3.14) มีความถี่ในการใช้ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยความถี่ในการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบจดจำอยู่ในระดับปานกลาง (3.39)

4.2 กลวิธีเชิงปัญญา (Cognitive strategies)

การศึกษากลวิธีเชิงปัญญา ศึกษาจากวิธีการดังต่อไปนี้

1) ใช้คำศัพท์ภาษาเยอรมันใหม่ๆในการสนทนา 2) เป็นคนเริ่มต้นการสนทนาภาษาเยอรมันกับบุคคลอื่นเสมอๆ 3) ฝึกประโยคสนทนาภาษาเยอรมันซ้ำๆ 4) นำโครงสร้างทางไวยากรณ์ภาษาเยอรมันมาใช้ในประโยคพูด 5) นำสำนวนภาษาเยอรมันมาใช้ในการสนทนา 6) นึกถึงประโยคภาษาไทยก่อนที่จะพูดภาษาเยอรมัน

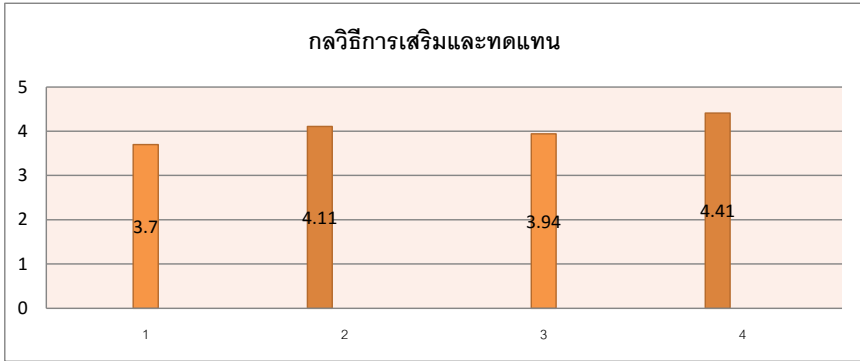
แผนภูมิที่ 2 กลวิธีเชิงปัญญา

จากแผนภูมิที่ 2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการใช้กลวิธีการเรียนรู้เชิงปัญญาโดยใช้วิธีการ “นึกถึงประโยคภาษาไทยก่อนที่จะพูดภาษาเยอรมัน” ในความถี่ระดับบ่อย (4.15) ซึ่งกลวิธีดังกล่าวเกิดจากการแทรกแซงจากภาษาแม่และเป็นกลวิธีที่ใช้ได้ง่าย ส่วนกลวิธีดังต่อไปนี้ในความถี่ระดับปานกลางคือ “ฝึกประโยคสนทนาภาษาเยอรมันซ้ำๆ” (3.28) “นำโครงสร้างทางไวยากรณ์ภาษาเยอรมันมาใช้ในประโยคพูด” (3.28) “เป็นคนเริ่มต้นการสนทนาภาษาเยอรมันกับบุคคลอื่นเสมอๆ” (3.27) “ใช้คำศัพท์ภาษาเยอรมันใหม่ๆ ในการสนทนา” (3.24) “นำสำนวนภาษาเยอรมันมาใช้ในการสนทนา” (3.02) ความถี่ในการใช้วิธีการเรียนรู้เชิงปัญญาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับระดับปานกลาง (3.25)

4.3 กลวิธีการเสริมและทดแทน (Compensation strategies)

การศึกษากลวิธีการเสริมและทดแทน ศึกษาจากวิธีการดังต่อไปนี้

- 1) สามารถเดาความหมายของคำศัพท์ภาษาเยอรมันที่ไม่เข้าใจได้
- 2) สามารถใช้คำหรือวลีหมายถึงสิ่งเดียวกันทดแทนเมื่อคุณไม่สามารถคิดคำศัพท์ภาษาเยอรมันได้
- 3) มักจะใช้ภาษาอื่นทดแทน เช่น ภาษาอังกฤษ เมื่อไม่สามารถคิดคำศัพท์ภาษาเยอรมันได้
- 4) ขณะสนทนาภาษาเยอรมัน แต่นึกคำศัพท์ไม่ออก จะใช้ภาษาภาษาทำทาง

แผนภูมิที่ 3 กลวิธีการเสริมและทดแทน

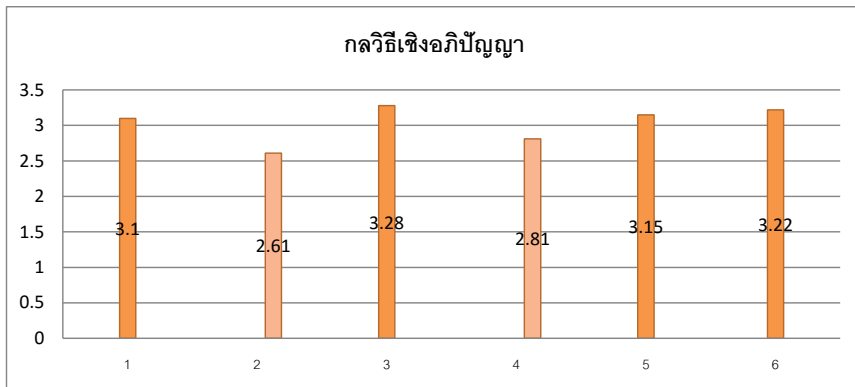
จากแผนภูมิที่ 3 แสดงให้เห็นว่าความถี่ของกลุ่มตัวอย่างในใช้วิธีการเรียนรู้แบบเสริมและทดแทนโดยการใช้ “ภาษาท่าทางในกรณีที่จำคำศัพท์ไม่ได้ขณะสนทนาภาษาเยอรมัน” อยู่ในในระดับบ่อยที่สุด (4.41) และสามารถใช้คำหรือวลีที่หมายถึงสิ่งเดียวกันทดแทนเมื่อไม่สามารถคิดคำศัพท์ภาษาเยอรมันได้” ในระดับบ่อย (4.11) นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่าง “มักจะใช้ภาษาอื่นทดแทน เช่น ภาษาอังกฤษ เมื่อไม่สามารถคิดคำศัพท์ภาษาเยอรมันได้” (3.94) และ “สามารถเดาความหมายของคำศัพท์ภาษาเยอรมันที่ไม่เข้าใจได้” (3.7) ในระดับบ่อย โดยค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเสริมและทดแทนในระดับบ่อย (4.04)

5. กลวิธีการเรียนรู้ทางอ้อม (Indirect strategies)

5.1 กลวิธีเชิงอภิปัญญา (Metacognitive strategies)

การศึกษากลวิธีเชิงอภิปัญญา ศึกษาจากวิธีการดังต่อไปนี้

- 1) ฝึกพูดภาษาเยอรมันซ้ำ ๆ เพื่อหยุดฟังข้อผิดพลาดของตนเอง
- 2) พูดกับเพื่อนเป็นภาษาเยอรมัน
- 3) พยายามหาวิธีการเรียนภาษาเยอรมันให้ดีขึ้น
- 4) วางแผนตารางเวลาเพื่อการเรียนภาษาเยอรมัน
- 5) พยายามหาวิธีการที่หลากหลายเพื่อใช้ภาษาเยอรมัน
- 6) พยายามเข้าหาบุคคลที่สามารถฝึกภาษาเยอรมันได้

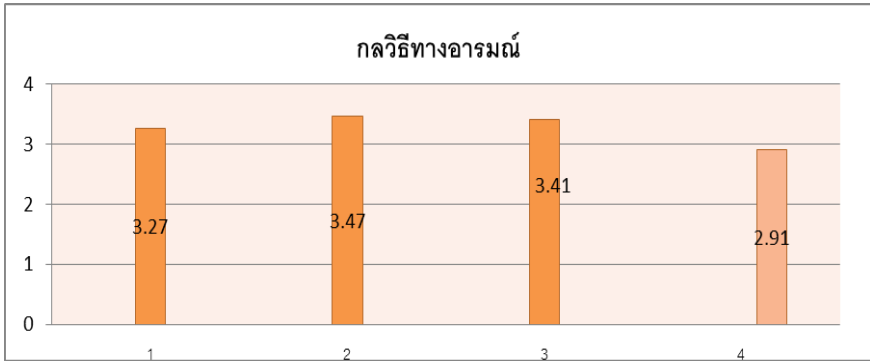
แผนภูมิที่ 4 กลยุทธ์เชิงอภิปัญญา

จากแผนภูมิที่ 4 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการใช้วิธีการเรียนรู้เชิงอภิปัญญาโดย “การพยายามหาวิธีการเรียนภาษาเยอรมันให้ดีขึ้น” (3.28) “พยายามเข้าหาบุคคลที่สามารถฝึกภาษาเยอรมันได้” (3.22) “พยายามหาวิธีการที่หลากหลายเพื่อใช้ภาษาเยอรมัน” (3.15) “ฝึกพูดภาษาเยอรมันซ้ำ ๆ เพื่อหยุดฟังข้อผิดพลาดของตนเอง” (3.1) “วางแผนตารางเวลาเพื่อการเรียนภาษาเยอรมัน” (2.8) และ “พูดกับเพื่อนเป็นภาษาเยอรมัน” (2.61) กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีดังกล่าวในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยของความถี่ในการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้เชิงอภิปัญญาอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน (3.02)

5.2 กลยุทธ์ทางอารมณ์ (Affective strategies)

การศึกษากลยุทธ์ทางอารมณ์ ศึกษาจากวิธีการดังต่อไปนี้

1) พยายามหาวิธีผ่อนคลาย เช่น การฟังเพลง หรือ การใช้เสียงหัวเราะ เมื่อรู้สึกกลัวการพูดภาษาเยอรมัน 2) เมื่อกลัวความผิดพลาดในการพูดภาษาเยอรมัน มักจะให้กำลังใจตัวเอง 3) เมื่อรู้สึกว่าพูดภาษาเยอรมันได้ดีจะให้รางวัลตัวเอง 4) พูดคุยกับคนอื่นว่ารู้สึกอย่างไรเมื่อเรียนภาษาเยอรมัน

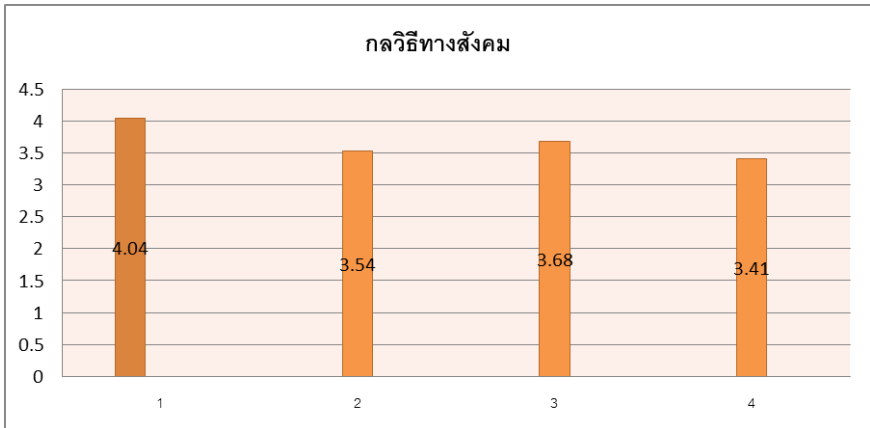
แผนภูมิที่ 5 กลวิธีทางอารมณ์

จากแผนภูมิที่ 5 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการใช้กลวิธีทางอารมณ์โดยใช้วิธี “เมื่อกลัวความผิดพลาดในการพูดภาษาเยอรมัน มักจะทำให้กำลังใจตัวเอง” (3.47) และ “เมื่อรู้สึกว่าการพูดภาษาเยอรมันได้ดี จะให้รางวัลตัวเอง” (3.41) ในระดับบ่อย ส่วนวิธี “การพยายามหาวิธีผ่อนคลาย เช่น การฟังเพลง หรือการใช้เสียงหัวเราะ เมื่อรู้สึกว่าการพูดภาษาเยอรมัน” (3.27) และวิธี “พูดคุยกับคนอื่นว่ารู้สึกอย่างไรเมื่อเรียนภาษาเยอรมัน” (2.91) มีความถี่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยที่กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง (3.27)

5.3 กลวิธีเชิงสังคม (Social strategies)

การศึกษากลวิธีเชิงสังคม ศึกษาจากวิธีการดังต่อไปนี้

- 1) เมื่อไม่เข้าใจบางสิ่งบางอย่างในภาษาเยอรมัน จะบอกให้คู่สนทนาพูดซ้ำ ๆ อีกครั้ง
- 2) พยายามหาโอกาสในการพูดภาษาเยอรมันกับผู้อื่น
- 3) ให้เจ้าของภาษาช่วยแก้คำผิดให้เวลาพูดภาษาเยอรมัน
- 4) พยายามเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการพูดภาษาเยอรมันจากคนเยอรมัน

แผนภูมิที่ 6 กลยุทธ์เชิงสังคม

จากแผนภูมิที่ 6 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ทักษะการพูดทางสังคมโดยใช้วิธี “เมื่อไม่เข้าใจบางสิ่งบางอย่างในภาษาเยอรมัน จะบอกให้คู่สนทนาพูดซ้ำ ๆ อีกครั้ง” (4.04) “ให้เจ้าของภาษาช่วยแก้คำผิดให้เวลาพูดภาษาเยอรมัน” (3.68) “พยายามหาโอกาสในการพูดภาษาเยอรมันกับผู้อื่น” (3.54) และ “พยายามเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการพูดภาษาเยอรมันจากคนเยอรมัน” (3.41) ในระดับบ่อย และค่าเฉลี่ยความถี่ในการใช้กลยุทธ์ทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ระดับบ่อย (3.6)

กลยุทธ์อื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาเพื่อใช้เรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันที่กลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมข้อมูลนอกเหนือจากแนวคิดของอ็อกฟอร์ด เช่น เรียนรู้จากการดูภาพยนตร์เยอรมัน เรียนรู้จาก internet เรียนรู้จากการดูข่าวในโทรทัศน์

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผล

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเห็นทั่วไปเกี่ยวกับภาษาเยอรมันและศึกษาความถี่ในการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันของหญิงไทยที่แต่งงานกับคนเยอรมันและอาศัยอยู่ในเมืองแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

จำนวน 29 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีระหว่าง 10-20 ปี และกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดไม่มีความรู้พื้นฐานภาษาเยอรมันมาก่อนแต่มีความรู้ภาษาอังกฤษ จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนเกินครึ่งไม่ได้เรียนภาษาเยอรมันตามสถาบันการศึกษาหรือสถาบันสอนภาษา แต่ได้เรียนภาษาเยอรมันเป็นการส่วนตัวกับผู้สอนคนไทยในประเทศไทย เพื่อเตรียมตัวสอบวัดระดับภาษาเยอรมันระดับ A1 หรือบางคนเรียนกับสามีชาวเยอรมันหลังจากมาใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีแล้ว ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถสอบผ่านการวัดระดับภาษาเยอรมันระดับ A1 ซึ่งสามารถประเมินได้ว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถใช้ภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ทำให้ทักษะการพูดเป็นทักษะที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าสำคัญและชอบที่จะเรียนรู้มากกว่าทักษะอื่นๆ เนื่องจากการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างเป็นการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถนัดในการพูดภาษาเยอรมันทุกวันเนื่องจากทำงานนอกบ้านและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ในสังคม แม้กระนั้นยังมีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่พูดภาษาเยอรมันในชีวิตประจำวันในบางโอกาส ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้อาจใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากกว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดเห็นว่าสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการใช้ทักษะการพูดภาษาเยอรมัน ทำให้มีการเรียนรู้โดยการจดจำคำศัพท์และประโยคต่างๆ จากคนในครอบครัวในระดับบ่อย การใช้ชีวิตเลียนแบบวิธีการพูดภาษาเยอรมันจากเจ้าของภาษาและจดจำคำศัพท์ต่างๆ ที่ใช้ในการพูดจากภาพ ซึ่งต่างจากผู้เรียนในประเทศไทยที่ส่วนใหญ่เรียนรู้ในห้องเรียน ไม่ได้ฝึกฝนจากสถานการณ์จริง นอกจากนี้ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างยังใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาทางสังคมในระดับบ่อยเช่นกัน

โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีเสริมและทดแทน (Compensation strategies) มากที่สุด ซึ่งเป็นกลวิธีการเรียนรู้ภาษาทางตรง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ภาษาเยอรมันจากประสบการณ์และจากสิ่งแวดล้อมที่นำมาปฏิบัติจริงและไม่ต้องกดดันจากการเรียนรู้ในเนื้อหาของรายวิชาต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถาบันการศึกษา ด้วยเหตุนี้การใช้ภาษาท่าทาง การใช้คำเหมือน หรือ ใช้ภาษาอังกฤษทดแทน เพื่อขจัดข้อจำกัดในการพูด การเดาความหมายเป็นกลวิธีช่วยในการฟัง เดาะจากประโยคหรือบริบทที่พูดของคู่สนทนา หรือเดาะจากสีหน้า ท่าทางของคู่สนทนา เป็นกลวิธีที่ง่ายที่สุดในการ

ใช้ข้อมูลความรู้ทางภาษาที่มีจำกัด นั้นหมายถึง ผู้เรียนที่มีความรู้ภาษาต่างประเทศไม่มากนักจะใช้กลวิธีการเสริมและทดแทนบ่อยกว่ากลวิธีอื่น ๆ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีส่วนใหญ่สอบผ่านการวัดระดับทางภาษาเยอรมันระดับ A1 ซึ่งเป็นระดับภาษาขั้นต้นเท่านั้นและจุดประสงค์ในการพูดก็เพื่อเพื่อใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันเท่านั้น

กลุ่มตัวอย่างยังใช้กลวิธีการเรียนรู้เชิงอภิปัญญาน้อยที่สุด ในขณะที่ผู้เรียนชาวไทยที่เรียนในระบบแบบเรียนในห้องเรียนมักจะใช้กลวิธีการเรียนรู้เชิงอภิปัญญามากที่สุด จากผลการวิจัยของ คิวนนท์ นิลพาณิชย์ (2560) สมพร โกมารทัต (2559) และ อีราภรณ์ พลาลัย (2555) ที่ศึกษากลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย พบว่า นักศึกษาไทยที่ใช้กลวิธีการเรียนรู้เชิงอภิปัญญามากที่สุด กลวิธีการเรียนรู้เชิงอภิปัญญาเป็นการพัฒนามาจากกลวิธีการเรียนรู้ทางปัญญาที่ผู้เรียนในห้องเรียนต้องเรียนตามหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่แต่ละสถาบันกำหนด กลวิธีเชิงอภิปัญญาเป็นกลวิธีนำไปสู่ความสำเร็จของผู้เรียนที่ต้องเรียนเนื้อหาที่ครอบคลุมความรู้และทักษะที่เกี่ยวกับกับภาษาต่างประเทศทั้งหมด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพนอกรบ้าน ได้แก่อาชีพพนักงาน นวดแผนโบราณและอาชีพพนักงานขายมีโอกาสพูดภาษาเยอรมันทุกวัน เนื่องจากประกอบอาชีพที่ต้องสื่อสารติดต่อกับคนเยอรมัน ในขณะที่กลุ่มที่ได้พูดภาษาเยอรมันในบางโอกาส อาจจะไม่มีโอกาสพูดคุยกับบุคคลอื่นนอกจากคนในครอบครัวเนื่องจากเป็นแม่บ้านและมีความรู้ภาษาเยอรมันที่จำกัดรวมทั้งสามสามารถพูดภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยได้ ทำให้พวกเขาใช้วิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันจากการ “จดจำคำศัพท์และประโยคต่าง ๆ จากลูกและสามี” ในความถี่ระดับบ่อย พัทยา เรือนแก้ว (2555, น. 34) ได้กล่าวไว้ว่า ในครอบครัวไทย-เยอรมัน จะสื่อสารกันโดยใช้ทั้งภาษาพูด และภาษาท่าทาง ภาษาพูดที่ใช้ส่วนมากจะเป็นภาษาเยอรมัน ภาษาผสมระหว่างเยอรมัน อังกฤษและไทย หรือไม่กี่เยอรมัน และไทย สอดคล้องกับผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าถึงแม้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาเยอรมันแต่มีความรู้ภาษาอังกฤษมาก่อนและใช้วิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมัน โดยการ “ใช้ภาษาท่าทางในกรณีที่จำคำศัพท์ไม่ได้ขณะสนทนาภาษาเยอรมัน” บ่อยที่สุด หรือใช้วิธี “นึกถึงประโยคภาษาไทยก่อนที่จะพูดภาษาเยอรมัน” ในระดับบ่อย

อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างทุกคนผ่านการวัดระดับความรู้ภาษาเยอรมันในระดับ A1 แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งอาศัยอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมากกว่า 15 ปีก่อนที่ยังไม่มีกฎหมายให้ชาวต่างชาติที่มาพำนักในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ต้องมีความรู้ภาษาเยอรมันพื้นฐาน แต่พวกเขา ก็ยังมีความจำเป็นต้องสอบผ่านการวัดระดับภาษาเยอรมันหลังจากที่มาใช้ชีวิตอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีแล้วเพื่อใช้เป็นเงื่อนไขในการลสิทธิพำนักในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีต่อไป เนื่องจากกฎหมายสิทธิพำนักของชาวต่างชาติของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีล่าสุด ระบุให้ชาวต่างชาติที่มาพำนักอยู่ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ต้องมีความรู้ภาษาเยอรมัน พัทยา เรือนแก้ว (2555, น. 34-35) ได้กล่าวว่า ตั้งแต่ ค.ศ. 2005 รัฐบาลเยอรมันบังคับให้คนต่างชาติรวมทั้งคู่สมรสของคนเยอรมัน ที่เดินทางเข้ามาอยู่ในประเทศต้องเรียนภาษาเยอรมันอย่างน้อย 600 ชั่วโมง ทำให้หญิงไทยต้องเรียนภาษา รวมทั้งใช้เป็นเงื่อนไขในการต่อสิทธิพำนักสำหรับผู้ที่เดินทางมาก่อนหน้านี้แต่ภาษาเยอรมันยังไม่ดีพอ หากต้องการที่จะได้สิทธิพำนักจะต้องเข้าเรียนภาษา หญิงไทยจำนวนมากจึงต้องเข้าเรียนภาษาเพิ่มเติม จากการศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สอบผ่านการวัดระดับภาษาเยอรมัน A1 ซึ่งเป็นระดับเบื้องต้น ใช้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันในชีวิตประจำวันมากกว่าทักษะอื่น ทำให้กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับทักษะการพูดภาษาเยอรมันมากที่สุด ในขณะที่หัวข้อไวยากรณ์ภาษาเยอรมันเรียนรู้ได้ยากที่สุด เพราะความรู้ทางไวยากรณ์ผู้เรียนจะนำไปใช้ในทักษะการเขียนและการอ่านมากกว่าการพูด เมื่อผู้เรียนเรียนไวยากรณ์ในระดับสูงชัน ผู้เรียนจะต้องเรียนเนื้อหาที่ซับซ้อนเพิ่มขึ้น การเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันนอกห้องเรียน เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว หรือเรียนรู้ด้วยตนเองของกลุ่มตัวอย่างอาจจะทำให้เข้าใจเนื้อหาทางไวยากรณ์ไม่ดีพอ เกิดความสับสน และไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนในการนำไปใช้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าไวยากรณ์เรียนรู้อยากที่สุด

เนื่องจากร้อยละ 62.07 ของกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพทำงานนอกบ้านจึงมีการปฏิสัมพันธ์กับคนเยอรมันในชุมชนมาก กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้วิธีเรียนรู้ภาษาจากสังคมในระดับบ้อยเช่น “เมื่อไม่เข้าใจบางสิ่งบางอย่างในภาษาเยอรมัน จะบอกให้คู่สนทนาพูดซ้ำ ๆ อีกครั้ง” “ให้เจ้าของภาษาช่วยแก้คำผิดให้เวลาพูดภาษาเยอรมัน” “พยายามหาโอกาส

ในการพูดภาษาเยอรมันกับผู้อื่น” หรือ “พยายามเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการพูดภาษาเยอรมันจากคนเยอรมัน” ซึ่งกลวิธีต่างๆ เหล่านี้ถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้จากผู้คนรอบตัว เรียนรู้จากเจ้าของภาษาโดยตรง และการใช้กลวิธีทางสังคมในระดับย่อยสอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการใช้ทักษะการพูดภาษาเยอรมัน อย่างไรก็ตามโดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีเสริมและทดแทนมากที่สุด เพราะเป็นกลวิธีที่ง่ายที่สุดในการใช้ข้อมูลความรู้ทางภาษาที่มีจำกัด เช่น การใช้ภาษาท่าทาง การใช้ภาษาอังกฤษทดแทน การใช้คำเหมือน หรือการใช้การเดาคำศัพท์ ในขณะที่กลวิธีการเรียนรู้เชิงอภิปรายเป็นกลวิธีที่กลุ่มตัวอย่างนำไปใช้ในการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นกลวิธีที่มีขั้นตอนและมีระบบ มีกระบวนการที่ประกอบด้วย การวางแผน (planning) การตรวจสอบ (monitoring) และการประเมิน (evaluating) ซึ่งอาจจะดูยากในกาปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ถือว่าเป็นผู้เรียนนอกระบบไม่ได้เรียนในห้องเรียนเหมือนนักเรียน นักศึกษาทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างยังใช้กลวิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันจากแหล่งต่างๆ เช่น จากการดูภาพยนตร์เยอรมัน การดูข่าวในโทรทัศน์ หรือการใช้สื่อออนไลน์ ปัจจุบันในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีการรวมกลุ่มแบบใหม่ของชุมชนไทยในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่มีลักษณะใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีกลุ่มเกี่ยวกับการเรียนภาษาเยอรมันที่เน้นให้ความรู้และเกร็ดในการทำข้อสอบ โดยเฉพาะการสอบให้ผ่านภาษาเยอรมันระดับ B1 เพื่อขอสิทธิพำนักถาวรและการขอสัญชาติ เช่น กลุ่ม Wir Lernen Jeden Tag ein Neues Deutsches Wort ซึ่งมีสมาชิกมากกว่า 5,400 บัญชีผู้ใช้งาน และกลุ่ม Keine Angst vor der Prüfung A1-B2 ซึ่งมีสมาชิก 2,400 กว่าบัญชีผู้ใช้งาน (วรมน สินสุวรรณ, 2561, น. 91)

ข้อเสนอแนะ

เพื่อพัฒนาทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักเรียนไทยที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนควรมีโอกาสนำความรู้จากห้องเรียนไปใช้ในสถานที่จริงตามที่หลักสูตรการเรียนภาษาต่างประเทศในปัจจุบันมีการกำหนดรายวิชาฝึกงาน ฝึกปฏิบัติเสมือนทำงานจริง เนื่องจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่เอื้อต่อการใช้ภาษา

ในการสื่อสารบ่อย ๆ ผู้เรียนควรพยายามใช้สื่อออนไลน์ให้เป็นประโยชน์ในการฝึกฟังเรื่องราวจากสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกพูดออนไลน์จากเว็บไซต์ต่าง ๆ และสามารถนำความรู้ในเนื้อหาจากห้องเรียนมาใช้กับสถานการณ์จริงให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับบริบท การนำกลวิธีการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาเยอรมันจากผู้ปฏิบัติจริงนอกห้องเรียนมาบูรณาการกับการเรียนรู้เนื้อหาในห้องเรียนที่เรียนหลากหลายศาสตร์ ในหลักสูตรของสถานศึกษา จะทำให้การพัฒนาทักษะการพูดของผู้เรียนชาวไทยพัฒนาได้อย่างรวดเร็วและไม่ได้จำกัดเฉพาะความรู้ระดับต้นเท่านั้น เพราะผู้เรียนสามารถนำเอาเนื้อหาที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในทักษะการพูดได้มากกว่าผู้เรียนที่มีขีดจำกัดทางความรู้ในด้านเนื้อหา

เอกสารอ้างอิง

- ธีรภรณ์ พลายเล็ก. (2555). รายงานการวิจัยการศึกษาลักษณะการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พัทธา เรือนแก้ว. บก. (2555). *หญิงไทยและชุมชนไทย วันนี้อยู่ในเยอรมนี*. ปีเลอะเฟลด์: เครือข่ายคนไทยในต่างแดน เยอรมนี.
- วรมน สินสุวรรณ. (2561). การย้ายถิ่นฐานผ่านการสมรสกับการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารของคนไทยย้ายถิ่น “รุ่นใหม่” ในเยอรมนี. *วารสารสังคมวิทยา มานุษยวิทยา*, 37(1), 73-94.
- ศิวนนท์ นิลพาณิชย์. (20 พฤษภาคม 2561). *กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1*. ค้นจาก http://acad.vru.ac.th/Journal/journal%207_2/7_2_1.pdf.
- สมพร โกมารทัต. (2559). รายงานการวิจัยการศึกษากาฬโรคการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพฯและปริมณฑล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Oxford, R. L. (1990). *Language Learning Strategies*. New York: Newbury House Publishers.

Schatz. H. (2006). *Fertigkeit Sprechen. Fernstudieneinheit 20*. München: Langenscheidt.

Statistisches Bundesamt. (2019, December 23). *Bevölkerung und Erwerbstätigkeit*. Retrieved from https://www.destatis.de/DE/Themen/Gesellschaft-Umwelt/Bevoelkerung/Migration-Integration/Publikationen/Downloads-Migration/auslaend-bevoelkerung-2010200187004.pdf?__blob=publicationFile. 31.